

קובץ

האור לחיים

שנה חמישית

מאמרים ושיחות
מזן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת ויגש תשפ"ג

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
17:54	17:22	* 16:30	י-ם
17:49	17:18	16:26	ת"א
17:48	17:18	16:26	חיפה
17:53	17:22	16:30	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 16:10

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00

קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת ויגש תשפ"ג

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחר"ך" - חומש בראשית

- 1 דין ודברים בין יהודה ליוסף
- פרשה למעשה:
- 4 ויגש אליו יהודה
- 8 להפסיק את השנאה
- 10 התעניינות פרעה בגילו של יעקב
- 11 אין הדבר תלוי אלא בי
- 13 דע את עצמך
- 17 בזכות אבות
- 21 גם אם יאמר לך שאינו מאמין- אין זו אמת

דין ודברים בין יהודה ליוסף

(ב). כדאי לך לשחרר אותנו תכף ומיד!
 עוד עליך להיזהר משמעון ולוי. אתה
 יודע שבגיל שלוש עשרה בלבד הם
 הצליחו לשחוט עיר שלמה, אז ממש
 לא מומלץ לך
 להתעסק איתנו.

שמע אם כן לעצתי:
 עזוב את הילד, תן
 לנו לחיות. הטרם
 תדע כי אבדה
 מצרים!

דע לך, אנחנו לא בני
 אדם פשוטים. אנחנו
 אנשים מיוחדים.
 בורא העולם שלח
 אותנו כדי ליצור
 ולסדר דברים בעולם.

הוא מוסיף ואומר לו: "כִּי כְמוֹתָ
 כְּפִרְעֹה" - מבקש אני שתדבר בתורת
 מלך. מלך זוכה שהקב"ה נותן בו דעה.
 "לֵב מְלֶכֶת בְּיַד ה'" (משלי כא, א). כשהם

יְדַבֵּר נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אָדְנִי וְאַל יַחַר
 אַפֶּיךָ בְּעִבְדְּךָ כִּי כְמוֹתָ כְּפִרְעֹה (בראשית
 מז, יח).

דברי יהודה ליוסף כללו כמה נקודות.

ראשית הוא מזהיר
 אותו מפניהם.
 תלמד מההיסטוריה
 - הוא אומר ליוסף.
 שרה היתה במצרים,
 ובגלל לילה אחד
 שפרעה עיכבה באו
 עליו נגעים גדולים.
 "וַיִּנְגַע ה' אֶת פִּרְעֹה
 נְגָעִים גְּדֹלִים וְאֶת
 בֵּיתוֹ עַל דְּבַר שְׂרֵי
 אִשְׁתּוֹ אֲבָרָם"
 (בראשית יב, יז).

יתירה מזאת, היזהר מקללתו של
 יעקב אבינו שהיא חמורה מאד. אמו
 של זה [בנימין] - מתה על קללת תנאי
 שהוציא מפיו. "עַם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת
 אֱלֹקֶיךָ לֹא יַחֲיֶה נֶגְדַת אֲחִינוֹ" (בראשית לא,

יש במשפחתו? ודאי שלא. הייתם זקוקים למיליון שנים כדי לשאול כך את כל האנשים שבאו אליכם, ואף על פי שרק אותנו שאלתם כך, אנחנו ענינו לכם, לפני משורת הדין, ושלא על פי החוק. יכולנו לטעון: מה פשר החקירות המשטריות הללו? בסך הכל באנו לקנות קצת סחורות. תן לנו את הסחורות שלנו, ונלך. ובכל זאת ענינו לך.

חז"ל (תנחומא ויגש סימן ה) מבארים, שיוסף הצדיק הפסיק את דברי יהודה וטען כלפיו: "למה אתה דברן מכל אחיך, ואני רואה בגביע שיש באחיך גדולים ממך ואתה פטיט". מדוע רק אתה עומד ומפטפט בפני ונכנס לתגרה, הרי כולכם נמצאים באותה קלחת, תן גם לאחד מאחיך לומר דבר מה!

אומרים דברים, אין הם מדברים מעצמם, אלא אומרים את מה שמורה להם הקב"ה לומר.

לפעמים אנו עדים לדברים פלאיים. פתאום קם מנהיג בעולם ומתחיל לדבר דברים שאף אחד לא ציפה שיאמר, נגד כל המוסכמות. כמו שקרה בתקופתנו, כשנשיא ארצות הברית טען שירושלים היא בירת ישראל ויוצא חוצץ נגד כולם. אין זאת אלא שיש לו כנראה דין של מלך, והקב"ה שם בפיו דברים שהוא רוצה שיאמר.

יהודה מוסיף להוכיח את המשנה למלך: "אֲדַנִּי שְׂאֵל אֶת עֶבְדִּי" (בראשית מד, יט) - וכי כל אחד שבא לקנות תבואה שואלים אותו מנין הוא בא ולאן הוא הולך, מיהו האבא שלו וכמה אחים

לעילוי נשמת
ר' יגאל בן מלכה ז"ל

את השווקים והרחובות במצרים, ואיים על יוסף שיצבע את כל מצרים בדם.

אמר לו יוסף: "צבועים הייתם מימיכם, שלקחתם את כתונת יוסף וצבעתם אותה בדם כדי שתוכלו לטעון בפני אביכם 'חַיָּה רָעָה אֶכְלָתָהּ: טָרַף טָרַף יוֹסֵף'" (שם).

בער יהודה מכעס ואמר: "תיזהר, האש של שכם עדיין בוערת בי".

"כן, האש של תמר כלתך עדיין בוערת בך, אני אכבה אותה", אמר יוסף, וכך השיב מנה אחת אפיים על כל טענה שטען בפניו יהודה.

לכסוף התמלאו האחים כעס וגמרו בליבם להחריב את מצרים, וכשראה זאת יוסף הבין שכלתה הרעה על מצרים ועליו להתגלות לפני אחיו.

השיב לו יהודה: "פִּי עֲבָדְךָ עָרַב אֶת הַנְּעַר מֵעַם אָבִי לְאֹמֶר אִם לֹא אָבִיאֲנֹו אֵלָיְךָ וְחָטַאתִי לְאָבִי כָּל הַיָּמִים" (בראשית מד, לב). וכפי שפירש רש"י: "ואם תאמר למה אני נכנס לתיגר יותר משאר אחי, הם כולם מבחוזן, אבל אני נתקשרתי בקשר חזק להיות מנודה בשני עולמות". אני התחייבתי יותר מכולם להשיב את בנימין ולכן אני הוא שעומד ומדבר לפניך.

אמר יוסף ליהודה: "מפני מה לא ערבת את אחיך כשמכרתם אותו לישמעאלים בעשרים כסף וציערת את אביך הזקן ואמרת לו 'טָרַף טָרַף יוֹסֵף' (שם לו, לג) והוא לא חטא לך, אבל זה שחטא וגנב הגביע, אמור לאביך 'הלך החבל אחר הדלי', מה שעשיתם ליוסף עשיתם לבנימין".

התרגז יהודה וציווה על נפתלי לספור

ויגש אליו יהודה

ישמעו את דבריי.

יהודה מדגיש שברצונו לדבר 'דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי'. וקשה, הלא ודאי שידבר לאוזני יוסף! וכי למה יכול עוד לדבר - לפה? לגב? מה היתה כוונת יהודה - כשביקש לדבר "בְּאָזְנֵי" יוסף?

על דרך הפשט, בקשת יהודה מיוסף היתה, שישמע אותו בתשומת לב, ודבריו יכנסו לאוזנו ולליבו היטב, ולא יכנסו מאוזן אחת ויצאו מן האוזן השנייה.

לפעמים מדבר אדם עם חברו, אך הדברים כלל אינם נכנסים לליבו, וכאן ביקש יהודה "יְדַבֵּר נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי", יכנסו נא דבריי בליבך.

אולם אפשר גם לבאר שאמר יהודה: אני יודע שאנצח אותך בדברים.

וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי יְדַבֵּר נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי וְאֵל יְחִר אִפְּךָ בְּעִבְדְּךָ כִּי כְמוֹתָ כִּפְרָעָה (בראשית מד, יח).

כתב ה"אור החיים" הקדוש: דרך המלכים שאינם יושבים ליד אנשים פשוטים. שורות של אנשים מפרידות בין המלך לשאר אנשי העולם. אבל יהודה פורץ גדר, עוקף את כל השורות ומתקדם עד אליו.

החיילים נבהלים וצועקים לעברו: 'עצור מיד!' אך יוסף עוצר אותם: 'אל תגעו בו, הניחו לו'.

"וַיִּגַּשׁ אֵלָיו" - עד אליו ממש. פתאום רואה אותו יוסף לידו. מה יעשה איתו כעת? איך יסתדר איתו?

יהודה אומר מיד: "אֵל יְחִר אִפְּךָ בְּעִבְדְּךָ!" אל תכעס עלי. אמנם זה לא דרך ארץ לגשת למלך באופן כזה, אבל באתי אליך משום שאני רוצה לדבר לאוזןך, ואיני מעוניין שכולם

בנוכחותו, אלא שהמתורגמן של יוסף היה בנו מנשה, ומאחר ו"ברא כרעא דאבוה" (עירובין ע"ב), נחשב כאילו יוסף נמצא שם לבדו.

הגמרא (סנהדרין לט"א) מספרת כי רבי תנחום היה ידיד טוב מאוד של הקיסר. באחד הימים אמר לו הקיסר: עד מתי נשאר מפולגים? הבה ונהיה כולנו מאוחדים! תאסוף את כל היהודים ונחיה כולנו ביחד, נאכל מאותו מאכל ונשתה מאותו משקה.

אמר רבי תנחום: הצדק איתך, אדוני הקיסר. הטוב ביותר הוא שכולנו נתאחד, אלא שישנה בעיה קטנה. אתם יכולים להיות כמונו, אך אנו

באתי לדבר איתך כעת דברי תוכחות, להראות שעשית מהלך שכולו סתירות. ומאחר ו"פִּי כְּמוֹךְ פִּפְרֵעָה", אני מעריך אותך כמלך, וידוע, כי מי שמנצח את המלך הורגים אותו (עבודה זרה י"ב), לפיכך מבקש אני לדבר רק באוזניך, מבלי שיישמעו הדברים לאנשים אחרים. רק בינינו, אני ואתה.

שכן, הדין שמנצח המלך חייב מיתה, חל רק כאשר מבזים ומשפילים את המלך בפני אנשים, אך אם מנצחו רק בפניו, באופן שאף אחד אינו שומע - לא נגרם ביזיון למלך ואין עליו דין מיתה.

אומנם, לכאורה היה גם "מליץ בינותם", וביזיון המלך ייעשה גם

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
 זיווג הגון, רפואה שלימה
 או להבדיל, לעילוי נשמה
 לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

צורך להתפעל מכך שהאריות אינן אוכלות את רבי תנחום. הם פשוט אכלו לפני זמן קצר ואינם רעבים כעת. לאחרונה הראו לי תמונה של נמר המשחק עם איילה קטנה, כאילו הגיעו הימים של "וְגַר זֵאֵב עִם כֶּבֶשׂ וְנֹמֵר עִם גְּדֵי יִרְבֵּץ" (ישעיהו יא, ו).

אך האמת היא שכל זה אפשרי כל עוד הנמר אינו כל כך רעב. ברגע שהוא ירעב, ויראה את האיילה הקטנה הולכת, הוא ינעץ בה את ציפוריו ולא ישאיר ממנה זכר. ממש כפי שהגויים נראים אוהבים לישראל ומלטפים אותם, אך הם רק מחכים לרגע שבו יוכלו לנעוץ בהם את ציפורניהם. "כִּי יִרְעַב וְהִתְקַצַּף וְקָלַל בְּמַלְפוֹ וַיְבַאֲלֵקוּ" (ישעיהו ח, כא).

איננו יכולים להיות כמותכם, שהרי אנחנו מהולים - ואילו אתם לא. אנחנו משונים מכם. עם זאת, ניתן לפתור גם את הבעיה הזו - תוכלו גם אתם לעשות לעצמכם ברית, וכך תהיו כמונו.

השתומם הקיסר מפקחותו של רבי תנחום ואמר: נצחתני. אולם, מה לעשות, "כל דזכי למלכא - לשדיוה לביבר" - כל מי שמנצח את המלך, דינו להיזרק לגוב האריות!

ואומנם, פקד המלך ומיד זרקו את רבי תנחום לגוב האריות, אלא שלגודל הנס, כרעו האריות לפני רבי תנחום, כעדת ילדים טובים ומושמעים לפני רבם, ולא עשו לו מאומה.

עמד שם מומר אחד ואמר למלך: אין

שנים, כנגד עשר פעמים ששמע את בזיונו של אביו, שאחיו אמרו לו "עֲבָדָה אָבִינוּ", והוא לא מיחה בהם ולא אמר: 'מה פתאום עבדי? רק אתם עבדיי ולא הוא' (סוטה יג ע"ב).

ואומנם בתורה הוזכרו רק חמש פעמים, אך היה מתורגמן "מליץ בינותם", וכך יצא שיוסף שמע זאת עשר פעמים - חמש מאחיו וחמש מן המתורגמן.

לכן כעת, כאשר יהודה עומד לפני יוסף, הוא מבקש ממנו לדבר באוזניו ישירות, ללא מתורגמן, כדי שלא יתקצרו ימיו יותר.

אמר המלך למומר: 'יתכן שאתה צודק, הבה נבדוק את העניין ונברר אחת ולתמיד אם יש משהו מיוחד ברבי תנחום'. ומיד ציווה להשליך את המומר לגוב האריות. בעודו באוויר כבר התנפלו עליו הכפירים ושיסעו את גופו, ורבי תנחום יצא משם לחיים טובים ולשלום.

עוד מבארים על בקשת יהודה ליוסף לדבר באוזניו -

האחים כולם מתו בהיותם בני מאה ועשרים, ואילו יוסף הצדיק מת בגיל מאה ועשר. ימיו התקצרו בעשר

להפסיק את השנאה

עצמית, על אחת כמה וכמה שאנו, הקטנים, מחויבים להישמר מכך, וכפי שאמרו חז"ל במדרש (שכל טוב פדרשת ויגש מה ג): "אמר רבי אליעזר בן עזריה: אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה, ומה יוסף שהוא בשר ודם כשהוכיח את אחיו לא יכלו לעמוד בתוכחתו, בתוכחותיו של הקדוש ברוך הוא מלך מלכי המלכים, שהוא עד ודיין ובעל דין, ויושב על כסא רם ונישא בדין, ודן כל אדם לפי מעשיו, על אחת כמה וכמה שאין בריה יכולה לעמוד לפניו, שנאמר 'פִּי לֹא יִצְדָּק לְפָנָיִךָ כָּל חַי' (תהלים קמג, ב).

כפי שאירע לאחי יוסף, כך עתיד לקרות לכל אדם בשעה שהקב"ה יערוך את דינו בעולם הבא ויגלה לו כי פעולות רבות שעשה מתוך מחשבה שזהו הדבר הראוי והנכון, נבעו למעשה מתוך נגיעה עצמית פסולה.

אין לשער את עוצמת הבושה שתאחזו באדם לעתיד לבוא, כאשר יראה עד

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אָבִי חַי וְלֹא יָכֻלוּ אָחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפָּנָיו (בראשית מה, ג).

בשעה שיוסף התגלה לאחיו הם נבהלו מפניו והבינו כי אומנם סברו בעבר שדנו דין אמת, ואף שיתפו עימם את הקב"ה בדין, אך בפועל, הנגיעה הפרטית שלהם היא שהובילה אותם למעשה המכירה.

ומכאן יכולים אנו ללמוד עד כמה רחב כוח הבחירה הניתן לאדם, ויש בידו הרשות לטעות, כדברי חז"ל (מכות י"ע"ב): "בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו". ולא זו בלבד אלא שהאדם עלול לסבור כי הקב"ה חפץ במעשיו, בשעה שלמעשה הקב"ה לא מסכים עמו, אלא רק נותן לו את הבחירה ואת הרשות לטעות וללכת אחר נגיעותיו האישיות.

ואם השבטים, אשר היו גדולי עולם וקדושי עליון, נכשלו מחמת נגיעה

"ראשונים", היינו חטאי אנשי דור בית ראשון, היו ידועים. הם נכשלו בגילוי עריות, בשפיכות דמים ובעבודה זרה. אבל חטאי "אחרונים", היינו חטאי אנשי דור בית שני ואילך, אינם ידועים. עד היום בני אדם פועלים מכוח שנאת חנם, ואינם מבינים כי זו שנאת חנם, וכאשר האדם אינו מודע לחטאיו - זהו החורבן הגדול ביותר. לכן בית המקדש לא נבנה עד ימינו אנו, ועד היום אנו מצויים בגלות ארוכה וקשה.

הלקח שאנחנו למדים מפרשת יוסף הצדיק, הוא להפסיק את השנאה ולהרבות ידידות ואהבה בקרב עם ישראל. לפעמים אנו אף נדרשים להוציא ממון כדי שלא תהיה שנאה בין איש לאחיו, בין אדם לשכנו, בין ישיבה לישיבה, בין עדה לעדה ובין שבט לשבט. אולם הכל שווה כדי לקרב את הגאולה.

כמה שיקול דעתו היה משובש עקב נגיעותיו ורצונותיו האישיים. באותו זמן האדם יתבייש על שרימה את עצמו במשך כל חייו, ויחוש צער כה נורא עד שיהיה מוכן להיכנס לגיהנם, רק כדי להיפטר מהבושה כלפי בורא העולם, אדון הכל, שיוכיח לו כי נכשל בהחלטותיו ובמעשיו מחמת הנגיעות האישיות שאחזו בו.

הגמרא (יומא ט ע"ב) אומרת: "ראשונים שנתגלה עוונם נתגלה קיצם, אחרונים שלא נתגלה עוונם לא נתגלה קיצם".

הבית הראשון עמד בחורבנו במשך שבעים שנה בלבד, וכאשר חזרו ישראל מהגלות ובנו את בית המקדש השני, היו בתוכם אנשים שעוד זכו לראות את הבית הראשון בתפארתו. אבל מאז חורבן הבית השני חלפו קרוב לאלפיים שנה והוא עדיין עומד בחורבנו. וטעם הדבר מפני שחטא

התעניינות פרעה בגילו של יעקב

בצורה ישרה קירות בטון, וכשיעקב נכנס השערים הוגבהו כאילו חתכו אותם במסור.

והנה, בספרי ההיסטוריה של מצרים היה כתוב, שפעם אחת אירע דבר פלא, והגיע אדם לפרעה והשער התרומם מאליו! היה צורך להביא אחר כך קבלני בנין שיחזירו את השער לגובהו המקורי.

כשפרעה ראה שהסיפור קורה שוב, והשער מתרומם עם כניסתו של יעקב, השתומם ושאל: האם אתה הוא אותו אדם שעליו מסופר בספרי ההיסטוריה שלנו, ונותרת בחיים מאותה תקופה? הרי היה זה לפני יותר ממאתיים שנה? אמר לו יעקב: לא, זה לא אני. זה סבא שלי, אברהם.

ההסבר השני: כשיעקב אבינו הגיע למצרים, הרעב פסק והתבואה החלה לבצבץ בשדות. באו המצרים לפני פרעה וביקשו (בראשית מז, יט): "ותן

ויאמר פרעה אל יעקב פמה ימי שני תיידך (בראשית מז, ח).

כשיעקב בא לפני פרעה, פרעה שואל אותו: "פמה ימי שני תיידך". המילה "פמה" מוטעמת בזקף קטון, אריכות, לאמור: כמה אתה חי? אתה נראה זקן מאוד! ואינו מובן: הלוא פרעה הוא מלך, וכיצד יתכן שהמלך ייאבד את כל הנימוסים שלו וישאל בן אדם שאלה כל כך מבישה? בפרט שבשאלה זו הוא מטיל בו עין הרע!

המפרשים עמדו על שאלה זו וכתבו שני הסברים בדבר:

הסבר ראשון: כדי להיכנס לפרעה היה צריך לעבור דרך שער נמוך, כדי שכל מי שייכנס יאלץ להרכין את ראשו ולהיראות כמשתחוה לפניו.

אבל כשיעקב אבינו בא להיכנס אל פרעה, השער התרומם מאליו, ויעקב לא היה צריך להתכופף בפניו.

היום יש מסורי יהלום שחותכים

צדיק כמו יעקב אבינו.

לכן, כשפרעה ראה את יעקב, שאל אותו: "כִּמָּה יָמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ? אֲנִי מִפְּחַד שִׁמְא לֹא תוֹסִיף לַחַיִּית הַרְבֵּה וְהָרֵעַב יִחְזוֹר!"

ובאמת כך היה: לאחר שיעקב אבינו נפטר חזרו חמש שנות רעב על מצרים.

זָרַע וְנָחִיָּה וְלֹא נָמוּת", הרעב פסק ויש תבואה בשדות.

פרעה מיהר לקרוא ליוסף: "שיקרת! אין שבע שנים רעב". אמר לו יוסף: "כל זה בגלל שאבי הגיע לכאן". חז"ל (ברכות מב ע"א) אמרו: "תיכף לתלמיד חכם ברכה". אם אתה מכניס תלמיד חכם לבית - מיד הכל מתברך, בפרט

אין הדבר תלוי אלא בי

חקרו ידו של מי הייתה במעל וכיצד אכן הגיע גביע הכסף אל אמתחתו של בנימין.

"וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי". בשלנו ובאשמתנו הביא עלינו ה' את הצרה הזאת.

לפני כמאה שנים חי בירושלים הצדיק רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל. רבי יוסף חיים היה רבה הראשון של 'העדה החרדית' בירושלים, והנהיג אותה ביד

וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי (בראשית מד, יח).

נטייתו הטבעית של האדם היא להאשים אחרים בכל תקלה, ואף אם נראה שישנה גזירת שמים, תולה הוא את הדין באחרים - באשמת פלוני ובגלל חטאי אלמוני.

אך כאן, מוצאים אנו שהשבטים קיבלו עליהם את הדין והבינו כי אין הדבר תלוי אלא בהם. לא התמרמו על מושל מצרים שמתנכל עליהם, ולא

כפית וכפית, ואפילו אם האוכל טעים וטרי. הרבנית מרגלית יוסף עליה השלום, רעייתו של מרן זצ"ל, היתה מספרת כי ילדיה היו מסרבים לאכול מן האוכל שהיתה מכינה להם. בצר לה, היתה נוגשת למרן ומספרת לו על כך, ואז היה אומר לה: "קראי לכולם לכאן, והביאי את הצלחות שלהם". כך היו כולם מתיישבים סביב השולחן, ומרן, תוך כדי לימודו, היה מורה להם: "ברך", "קח כפית, וגם אתה..." "לא, אינך יכול לקום באמצע הארוחה. יושבים עד שמסיימים..." כך היה מנהיג את ביתו ביד רמה.

אותו שכן, יהודי ירא שמים היה, אך כשנכנסה בתו של רבי יוסף חיים לחצר חש שאין זה מן הראוי להותירה רעה ובודדה. הוא הזמינה לשבת

רמה ובהקפדה מדוקדקת על כל עניין שבקדושה ובהלכה.

פעם אחת יצאה בתו הקטנה של רבי יוסף חיים, שהיתה כבת ארבע או חמש, לביתה של חברתה. רבי יוסף חיים הבחין ביציאתה והחליט לעקוב אחריה ולהתבונן בה מעט בשעה שהיא משחקת עם חברתה, כדי לוודא שאכן הידידות ביניהן - לרוחו היא.

מרחוק ראה את הילדה נכנסת לחצר ביתה של החברה, והנה, בחצר יושב אביה של החברה, בידי צלחת מלאה אוכל, והוא משדל את בתו לאכול ממנו. כדי לשכנע אותה ולזרזה, הושיב האב את ילדתו על ברכיו, וכך הגיש לה כפית אחר כפית.

יש ילדים שזקוקים לשידולים בכל

לרפואת והצלחת

ר' יצחק בן נעימה (נעמי)

"אם כך אירע לבתי", אמר בליבו, "אות הוא שעלי לתקן דבר מה. כנראה שישנו פגם כלשהו בענייני קדושה וצניעות שעלי לכפר עליז". ובאיזו דרך תיקון נקט? העובדות מבהילות: מאותו מקרה ועד סוף ימיו היה מתענה באותו יום שבו אירע הדבר! שנים על שנים, בלא לוותר לעצמו כמלא נימה - מתוך הכרה ברורה בכך ש"אין הדבר תלוי אלא בי".

על ברכו השנייה, והאכיל את שתי הילדות לסירוגין.

רבי יוסף חיים ראה כל זאת ממקומו, והדבר לא מצא חן בעיניו כלל וכלל. הוא חש שאף על פי שמדובר בילדה קטנה, אין הישיבה הזו הולמת את דרכי הצניעות. מה עשה?

שלא כפי שהיינו מצפים, רבי יוסף חיים לא העיר לשכן, ואף לא לבתו.

דע את עצמך

והנה בהנהגתו עם אחיו, ראה יוסף את הנולד, ועוד בטרם בואם למצרים, כבר הכין את הקרקע לירידתם.

כאשר אוזל כספם של המצרים, והם מבקשים מיוסף לקנות אותם ואת אדמתם, כדי לתת להם בתמורה מזון, אומרת התורה: "וְאֵת הָעָם הָעֶבְרִי אָתוּ לְעֹרִים מְקַצֵּה גְבוּל מִצְרַיִם וְעַד קִצְהוּ" (בראשית מז, כא). יוסף מעביר את

וְהָאֲנָשִׁים רֹעֵי צֹאן פִּי אֲנָשֵׁי מִקְנֵה הֵי

(בראשית מז, לב).

מעודי תמהתי, מה העניין בכך שאבותינו היו רועי צאן. במבט שטחי נראה, כי מלאכת רעיית צאן מתאימה לאנשים פחותי-ערך, בעלי מוח צר, ולא לאנשים בעלי יצירה ושכל עמוק. מדוע, אם כן, אבות האומה, גדולי העולם, עסקו ברעיית צאן.

המצרים, ממקום למקום.

מבארים רבותינו, כי בצעד הזה שנקט יוסף, רואים את חכמתו ותבונתו.

ידע יוסף כי בסופו של דבר, תכלית הרעב במצרים היא כדי שאחיו יבואו להתגורר שם. והנה דרכו של עולם, כאשר מגיע אדם למדינה זרה, הוא חש תחושת זרות וחוסר ביטחון, לכן העביר יוסף את המצרים ממקום למקום, כדי שגם שהמצרים יחושו עצמם זרים בכל מקום בו יתגוררו. כך דאג יוסף לאחיו, שלא תהיה להם אי-נעימות בהיותם זרים במצרים, שהרי המצרים עצמם אינם תושבי המקום.

אבל יותר מזה, יוסף דאג גם לרוחניות של אחיו.

כאשר הגיעו אחי יוסף לבשר ליעקב

אבינו כי יוסף חי, אמרו לו בשם יוסף כי "הוא מִשְׁלַל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם" (שם מה, כו) - ולא מצרים מושלת עליו, אלא הוא מושל על מצרים. בכך רצה יוסף לבשר לאביו, שהוא נותר בצדקותו וטהרתו, גם בהיותו משנה למלך מצרים.

זו היתה מעלתו המופלאה של יוסף, על אף שהתגורר במצרים, בתוככי הארץ הטמאה, נותר בצדקותו וכך גם גידל את בניו.

אך בנוגע לְאֶחָיו, יוסף לא היה בטוח שגם הם יוכלו לעמוד בניסיון הקשה הזה. הוא ידע כי כאשר פרעה יראה אותם ויבחין כי הם פיקחים, גיבורים, יפים ונבונים, בוודאי ירצה למנות אותם למשרות רמות במצרים. את האחד ימנה אחראי על הכלכלה, את השני על הביטחון, וכך כל אחד ואחד

הוא מתעלה ברוחניות.

זו היתה ההסתכלות של יוסף הצדיק, כאשר דאג לאחיו לבל יפגעו ברוחניות. בהיותם רועי צאן, מופרדים מן המצרים, מתבודדים עם צאנם, יוכלו להמשיך ולהתעלות מעלה מעלה.

מהאחים יקבל משרה שלטונית רמה.

חשש יוסף פן בהיותם בשלטון, הם לא יעמדו בניסיון כמותו, לכן הורה להם להגיד לפרעה שהם בסך הכל רועי צאן, ואין הם יודעים לעשות דבר מעבר לכך.

רבי אברהם רפול, מחכמי ישיבת "פורת יוסף", ראה פעם את אחד מבניו מצחצח ומבריק את נעליו. התאנח הרב ואמר לו: "הלואי ותבריק את נשמתך, כמו שאתה מבריק את נעליך". סיפר הבן, כי מאותו יום, הפסיק להבריק את הנעליים. הוא צחצח אותן, אך לא הבריקן. את הנשמה צריך להבריק, לא את הנעליים.

איך מבריקים את הנשמה?

הרב שזרקין בספרו "ממגד גבעות עולם", מספר על אביו שלמד אצל ה"חפץ חיים" זצ"ל בישיבת ראדין, במשך שש-עשרה שנה.

רועה צאן, יוצא עם צאנו מחוץ למקום ישוב, שם הוא נמצא לבדו עם השי"ת. יש לפניו את השמים ואת הארץ ותו לא. ההתבוננות בבריאה, באין כל מפריע, גורמת ליראת שמים.

לכן האבות הקדושים היו רועי צאן. הם יכלו להתעסק במסחר, באבנים טובות ומרגליות, אבל בהיותם רועי צאן, כל זמנם היה מוקדש להתעלות רוחנית.

נוסף על כך, "וַרְחֲמֵנוּ עַל כָּל מַעֲשָׂיו" (תהלים קמה, ט). רועה צאן נמצא כל הזמן עם הצאן ומרחם עליהם, נותן להם לאכול ולשתות. דרך זה ניתן לרכוש מידות טובות. הצאן נמצא כל הזמן תחת חסותו, והוא דואג לו ובכך

"אומר לך את ההבדל: ראדין מלמדת למה יכול האדם להגיע ולאן הוא צריך לשאוף. נמצא שם הכהן הגדול, קודש הקודשים, וכשרואים אותו ניתן להבין לאיזו מעלה יכול האדם להגיע, ולשם הוא צריך לשאוף. לעומת זאת נובהרדוק מלמדת את האדם מה הוא עכשיו באמת. היא מלמדת אותו להכיר את עצמו, ולא לשכוח את מצבו האמיתי!"

נכון שהאדם צריך לשאוף להגיע למדרגות רמות, אבל התנאי הראשוני לכך הוא, שיכיר את מצבו העכשווי, וכך יידע כיצד להילחם ביצר. רק אם האדם ידע זאת ולא ירמה את עצמו, יוכל להתעלות ברוחניות ולהגיע לדרגות רמות.

הוא שמע שבישיבת נובהרדוק, עבודת חודש אלול מיוחדת במינה, ולכן ביקש רשות מהכהן הגדול, רבינו ה"חפץ חיים", ללכת לשם לחודש אלול.

כשהגיע לנובהרדוק, הוא היה אמור להיכנס לראש הישיבה, רבי אברהם יפהן, חתנו של הסבא מנובהרדוק. כאשר המתין להיכנס לראש הישיבה, עברה שם הרבנית ושאלה אותו מהיכן הגיע. הוא השיב לה שהגיע מראדין.

שאלה אותו הרבנית: "וכי יודע אתה מה ההבדל בין ראדין לנובהרדוק?" השיב לה הבחור בשלילה.

"אם כך" - אמרה לו הרבנית, שהיתה כאמור בתו של הסבא מנובהרדוק -

בזכות אבות

וזהו יעקב אבינו שנגלה ליוסף הצדיק בדמות גוף, והזהירו שלא יחטא עם אשת פוטיפר. ובזכות כך עלה לגדולה.

ומאחר וכבודו של יוסף בא לו בזכות יעקב, לאחר שנפטר יעקב הורד יוסף ממעמדו, והוצרך לדבר עם פרעה על ידי שליח ולא ישירות, כמו שנאמר (שם נ, ד): "וַיִּדְבֶּר יוֹסֵף אֶל בֵּית פְּרֹעֶה לֵאמֹר אִם נָא מִצְאָתִי חֵן בְּעֵינֵיכֶם דַּבְּרוּ נָא בְּאָזְנֵי פְּרֹעֶה לֵאמֹר".

לפעמים אדם חושב: 'תראה אותי, איך אני מצליח, עולה ומתעלה'.

הוא לא יודע ולא מבין, שכל הטובה שהוא זוכה לה הריהי בזכות אביו הצדיק, שמתפלל ובוכה עליו שיצליח,

והגדתם לְאָבִי אֶת כָּל כְּבוֹדֵי בְּמִצְרַיִם (בראשית מה, יג).

על פי הפשט, יוסף אומר לאחיו לספר לאביו על כל הכבוד שיש לו במצרים.

אולם על דרך הדרש, יש לקרוא את הפסוק באופן זה: "והגדתם, לאבי את כל כבודי במצרים", כלומר, כל הכבוד שהיה ליוסף במצרים - היה בזכות יעקב אביו. אף על פי שלא היה יעקב לידו, הוא פעל שיגיע כל הכבוד ליוסף.

וכך מובא בזוהר הקדוש על הפסוק: "וַאֲזַיִן אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבַּיִת שֵׁם בְּבַיִת" (לעיל לט, יא) - מאנשי הבית לא היה איש, אבל שלא מאנשי הבית היה,

ולא בזכות עצמו.

והכניסוהו למחנות.

בחסדי ה' הצליח יעקב לצאת בשלום מן המחנות, עלה לארץ ישראל, וגר בראשון לציון.

יעקב היה רחוק מאוד מהתורה והמצוות, עד כדי כך שאפילו ביום הכיפורים פתח את חנותו. באותו יום בא אליו אביו בחלום, ואמר לו: "יעקב בני, חיך כרותים! חזור ליהדותך! אתה גדלת על אדני התורה, וכי תהיה כמי שהכיר את בוראו ומתכוון למרוד בו, חלילה וחס? חזור בך!"

יעקב התעורר בבהלה, אבל הרגיע את עצמו והמשיך את חייו כרגיל.

אביו המשיך לבוא אליו בחלום הלילה יום אחר יום, אבל יעקב הקשיח את ליבו, ולא הסכים לקחת מוסר.

בליל שבת כיבה יעקב את האורות

יעקב פלדמן, תושב בני ברק, סיפר מעשה נורא שאירע עימו, וביקש לפרסם למען יעמדו הדברים לימים רבים:

יעקב נולד בפולין. אביו, ר' מרדכי חיים, היה תלמיד חכם וצדיק, וחינך את יעקב בנו בדרך התורה והיראה. אך לימים, בהיותו נער צעיר בן ארבע-עשרה, נסע יעקב להונגריה, שם היה נגע ההשכלה קשה מאוד, והתקלקלו מעשיו.

לאחר שעלה הצורך, והתחיל להרוג ביהודים, עשה עצמו יעקב כגוי לכל ענייניו, אך תחבולה זו לא עלתה בידיו. הצורך ציווה לחפש ולחקור אחר כל יהודי, ולבסוף תפסו את יעקב

לרפואת והצלחת

רחל רוחאם בת נרקיס

יעקב הבין שכלתה אליו הרעה. הוא נזכר, ששמע על איזה רב גדול בבני ברק, שנקרא ה"חזון איש". הגיע יעקב לבני ברק, ומיד כאשר נכנס לביתו של ה"חזון איש", שמע צעקות, "גיוואלד! גיוואלד! מדוע אתה מטריח את אביך לבוא מהשמים?!"

יעקב נבהל, ורצה לברוח מן המקום, אבל לא הצליח. רגליו רעדו, והוא לא היה יכול לזוז ממקומו. ה"חזון איש" הזמינו לשבת, וישב לשוחח איתו.

לאחר זמן קצר קיבל עליו יעקב עול מלכות שמים, בכל ליבו, והחליט לשנות את דרכיו מן הקצה אל הקצה. ה"חזון איש" הדריך אותו כיצד עליו לנהוג בצעדיו הראשונים, והורה לו לעבור לגור בבני ברק.

לאחר מכן שאל ה"חזון איש": "אמור לי, בבקשה, איזו זכות יש לך, שבגללה נגלה אליך אביך אחרי מותו? איזו מצווה גדולה עשית?"

אמר לו יעקב: "אף על פי שלא הייתי שומר תורה ומצוות, הייתי תורם ביד נדיבה לעניים."

בבית ר"ל, והלך לבית קפה, אך כשחזר לביתו מצא את כל האורות דולקים. בתחילה חשב יעקב, שגנבים פרצו לבית, אבל להפתעתו כל הדלתות והחלונות של הבית היו סגורים. יעקב פתח את הדלת ובחשש גדול נכנס אל ביתו, כשלפתע ראה את אביו שנפטר, ניצב ממש למולו. הביט אליו האב ואמר: "בני, חזור בך! חייך כרותים, חזור בך, שוב אל יהדותך!"
לאחר מכן נעלם האב.

יעקב נבהל מאוד, ולא יכול היה לישון באותו לילה, אך למחרת השתדל להסיר את הדברים מליבו בתירוצים שונים, ולשכוח את כל העניין.

במוצאי שבת החליט יעקב ללכת לסרט. כיבה את האורות, ויצא מביתו. כשחזר, ראה שוב את ביתו מואר, וכשנכנס לבית מצא את אביו בדמות גוף.

אמר לו אביו: "בני יעקב, זו הפעם האחרונה שאני מתריע בך. חזור בך, ושוב אל יהדותך! זו ההזדמנות האחרונה שניתנה לך!"

כתפך, כדי שנוכל לקבור אותו פה בעיר. הדרך מסוכנת מאוד, וצריך אתה להיזהר ביותר. אל תלך בכביש, כיון ששם נמצאים הגרמנים הארורים, והם עלולים לפגוע בך. לך דרך היער, ואומנם יש שם חיות טורפות, אך הן עדיפות על פני החיות ההולכות על שתיים. התחזק, יעקב, באמונה ובביטחון, ושומר מצווה לא ידע דבר רע'.

"עשיתי כדברי אבי, והלכתי להביא את בנה המת של אותה אישה, על אף הסכנה שבדרך. שבתי ב"ה בשלום, ואבי כבר חיכה לי בבית הקברות, ואף חפר בינתיים את הקבר. יחד קברנו את הילד, שהיה מת מצוה".

אמר ה"חזון איש": "עכשיו מובן מדוע זכית לגילוי מן השמים. חסד שעושים עם המתים הוא חסד של אמת. בזכות החסד שעשית עם אותו מת מצוה, זכית שיתגלה אליך אביך בדמות גוף ויצילך מרדת שחת".

אמר ה"חזון איש": "זאת מצוה גדולה מאוד, אבל לא די בכך כדי לקבל גילוי כזה משמים".

המשיך יעקב ואמר: "אף על פי שלא הייתי שומר תורה ומצוות, אם היו קוראים לי להשלים מניין, הייתי מצטרף מיד ולא מסרב".

"אכן, גם זאת מצווה גדולה מאוד, אבל זה לא מספיק כדי לקבל גילוי כזה".

"אולי עמדה לי הזכות של מעשה שאירע בהיותי בן ארבע עשרה שנים" אמר לבסוף יעקב. "זה קרה זמן מה לאחר שהתחיל מסע ההרג של הצוררים הגרמנים. יום אחד הגיעה אישה בוכייה ומבוהלת, ואמרה שהגרמנים הרגו את בנה בעיר הסמוכה, והיא אינה יודעת כיצד לקבור אותו".

"אמר לי אבי: 'קום, יעקב, לך לעיר הסמוכה והבא את בנה המת על

גם אם יאמר לך שאינו מאמין - אין זו אמת

נכנס למכולת לקנות גבינה, היעלה על הדעת שבעל המכולת יתחיל לחקור אותו האם יש לו אחים או אחיות? יאמר לו הקונה: 'אדוני המוכר, לשם מה אתה חוקר אותי? האם אתה צריך שידוך עבור אחיך או אחותך?'

גם אתה, אומר יהודה ליוסף - "מתחילה בעלילה באת עלינו, למה היה לך לשאול כל אלה? ביתך היינו מבקשים? או אחותנו אתה מבקש?" כל השאלות הללו היו מיותרות - "ואף על פי כן: ונאמר אֵל אֲדֹנָי, לא כחדנו ממך דבר". השבנו על שאלותיך, אף שלא היינו צריכים להשיב עליהן. והנה, בעקבות התשובות שלנו, האשמת אותנו בכך שאנו מרגלים.

אֲדֹנָי שָׁאַל אֶת עֲבָדָיו לֵאמֹר הֲיִישׁ לָכֶם אָב או אָח. וְנֹאמְרוּ אֵל אֲדֹנָי יֵישׁ לָנוּ אָב זָקֵן וְיָלֵד זְקֵנִים קָטָן וְאָחִיו מֵת וַיִּתֶּר הוּא לְבָדּוֹ (בראשית מד, יט-כ).

כאשר יהודה מתייצב לפני יוסף, הוא מספר לו את כל השתלשלות העניינים מאז שהם ירדו למצרים. אין הוא מספר זאת לחינם, אלא מטרתו להוכיח כי כל עניין האשמתם בריגול, שבעטיו נאלצו האחים להביא את בנימין, לא היה אלא עלילה שקרית, כפי שמבאר רש"י במקום.

אומר יהודה ליוסף: כאשר ירדנו למצרים והתייצבנו כדי לקנות אוכל, שאלת אותנו "הֲיִישׁ לָכֶם אָב או אָח". מה פשר השאלה הזאת? כשאדם

ושפיכות דמים... אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצות וגמילות חסדים מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנים".

אנו קוראים פרשה זאת סמוך לצום עשרה בטבת, היום בו התחיל המצור על ירושלים. זו היתה תחילתו של תהליך החורבן, שהסתיים בחורבן בית המקדש.

הצום הזה - עשרה בטבת - הוא כה חמור, עד שכתוב באבודרהם חידוש גדול: אילו היה עשרה בטבת חל בשבת, היו צריכים לצום! בפועל, על פי הלוח שלנו, לעולם לא יחול עשרה בטבת בשבת, אם כי הוא יכול לחול ביום שישי, אבל אם היה חל בשבת - היו צמים בו!

מקור לדבריו הוא מביא מדברי הנביא יחזקאל (כד, ב): "בְּיָמֵי אֶדְם פָּתַח לְךָ אֶת יְשׁוּעַת הַיּוֹם אֶת עֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה סָמְנָה מְלֶכֶת בְּבַל אֶל יְרוּשָׁלַם בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה". הרי שבעניין תחילת המצור על ירושלים השתמש הנביא במלים "בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה". גם לגבי תענית

הרי זו הוכחה שמדובר בעלילת שווא, ואם מדובר בעלילה, אין בכונתי לוותר עד שבנימין ישוחרר! זהו הפירוש הפשוט של דברי יהודה.

בספר "דורש טוב", שחיבר רבי מרדכי מסלטון זצ"ל, מרבני דמשק, כתב ביאור נפלא, נחמד למראה, בעומק דברי יהודה ליוסף:

כאשר יהודה חוזר על שאלת יוסף אליהם: "הֲיֵשׁ לָכֶם אָב אוּ אָח", המשמעות העמוקה היא - 'אב' הוא לשון איבה, שנאה, כמו שנאמר (בראשית ג, טו): "וְאִיבָה אֲנִיט אֶבְיָדָ וּבִין הָאָשָׁה", ואילו 'אח' הוא לשון אחווה. שאלת אותנו: האם יש בינינו 'איבה' או 'אחווה'? האם עדיין נותרה האיבה, זו שהיתה בעת שאחיכם חלם חלומות, או שכיום כולכם אוהבים זה את זה.

יודעים אנו כי בית המקדש השני חרב בגלל שנאת חנים, כמו שאמרו רבותינו (יומא ט ע"ב): "מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שלושה דברים שהיו בו עבודה זרה וגלוי עריות

קָטָן". 'זקן' הוא לשון "זה קנה חכמה" (קידושין לב ע"ב ורש"י שם). אנחנו עדיין לומדים תורה, יש בנו תלמידי חכמים. עם זאת, "וְאַחֲיוּ מֵת" - חסרה בינינו האחוה. השנאה נמשכת. הקנאה, התאוה והכבוד, המוציאים את האדם מן העולם (אבות ד, כא), עדיין מצויים בינינו.

אבל דבר אחד נותר אצלנו ואת זה איש לא יקח מאיתנו - "וַיִּנְתֵּר הוּא לְבָדוֹ" (בראשית מד, כ) הכוונה לקב"ה, עליו נאמר: "אין עוד מלבדו". הקב"ה נמצא בכלל ישראל, וכולם מאמינים בני מאמינים. אומנם השנאה קיימת, אבל עניין האמונה בוער בעצמותיהם. ה-"לְבָדוֹ" נשאר במלואו אצל כלל ישראל. אפילו הרחוקים ביותר, שאין להם תורה כלל, האמונה בוערת בקרבם.

אין יהודי שהאמונה בבורא עולם אינה חקוקה בליבו. רואים אנשים רחוקים מיהדות [לרוב שלא באשמתם], הם מעולם לא חונכו כיהודים, אך יש להם

יום כיפור נאמר (ויקרא כג, כט): "כִּי כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תִעָנֶה בְּעֶצְם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמִּיהָ", ומכאן למדו חז"ל שתענית יום כיפור דוחה שבת. ואם כן ניתן ללמוד שאף תענית עשרה בטבת שכתוב בו "בְּעֶצְם הַיּוֹם הַזֶּה" דוחה שבת.

וכל כך למה? לפי שהצום הזה הוא שורש כל הפורענויות שאירעו לעם ישראל לאחר מכן.

אם כן, בית המקדש השני שנחרב כאמור בשל שנאת חינם, לא נבנה עד היום, כי עדיין לא תוקן החטא.

יוסף הצדיק, כאשר שאל את אחיו "הֲיֵשׁ לָכֶם אָב אוֹ אָח", רצה לרמוז להם בשאלתו זו, האם עדיין שוררת ביניהם שנאת חינם, איבה, או שהיא פסקה כבר ויש ביניהם 'אחוה'.

ממשיך יהודה ואומר ליוסף את דברי תשובתו: "וַנֹּאמֶר אֶל אֲדֹנָי יֵשׁ לָנוּ אָב זָקֵן..." אכן, בשורשנו נכנסה איבה, שנאה. זוהי שנאה ישנה, אשר עדיין לא ביערנו אותה. אבל - "וַיִּלְד זָקֵנִים

קשר לאמונה.

אין זו אמת. אם נקלף מעליו את קליפת האטימות, תתגלה האמונה. אם יהיה איזה חולה בתוך ביתו, הוא יכול להיות אדם שיגדיר עצמו כ'אתאיסט', אבל הוא ירצה שיזכירו את שם החולה בפני רב גדול, שיתפלל עליו. וכי מה לו ולתפילה? הרי הוא מכריז כל העת, שאין בו אמונה כלל?

ברם אין זו אמת. האמונה מושרשת בכל לב יהודי, גם היא מכוסה בעטיפות רבות ובבוא העת היא נחשפת ומתגלה. כי זה מה שנשאר לכל יהודי - "יִיְיָ אֱלֹהֵינוּ" הוא לְבָדוּ!"

פגשתי אחד כזה שהגיע מעבר לים. שאלתי אותו מדוע עלה לארץ, והוא סיפר לי: "התגוררתי במקום שבו היו עשרות אלפי גויים ובסך הכל שלוש משפחות יהודיות. אפילו בית כנסת לא היה שם, ושום סממן יהודי לא ראיתי. אלא שפתאום התנוצצה בי תחושה לעלות לארץ ישראל. ידעתי שזו מדינה יהודית, ורציתי להיות חלק ממנה, לכן עליתי לארץ".

אצל כל יהודי, ב'גנים' שלו האמונה קיימת. גם אם יאמר לך שאינו מאמין,

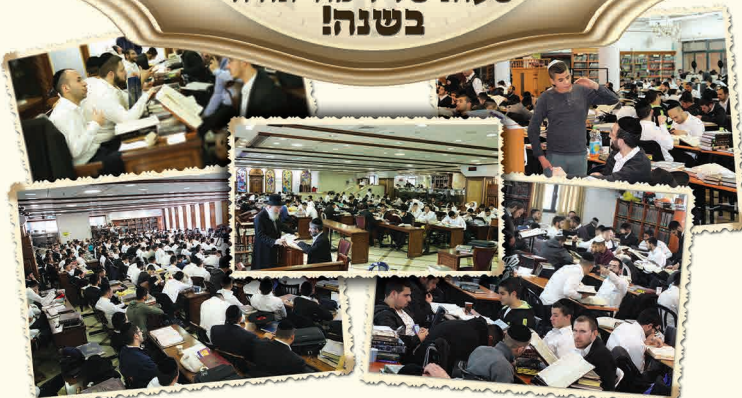
ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
 זיווג הגון, רפואה שלימה
 או להבדיל, לעילוי נשמה
 לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ- 10,555,000 שעות של לימוד תורה בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים 02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ריקאם הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת:
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
תמר בת רגינה ז"ל, רחל בת נג'ומה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, אילן בן מוזל ז"ל,
יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.